

Факультет дошкільної освіти
Кафедра теорії і методики дошкільної освіти

ЕТИКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ ВИХОВАТЕЛЯ ЗДО

Для студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта

Освітньо-професійна програма: «Дошкільна освіта та мова і література (англійська)», «Дошкільна освіта та фізична культура», «Дошкільна освіта та логопедія», «Дошкільна освіта та психологія», «Дошкільна освіта та початкова освіта»

Вибіркова дисципліна циклу професійної підготовки

Денна, заочна форми навчання

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент Корякіна Ірина Вікторівна

Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент Мареева Тетяна Вікторівна,

кандидат педагогічних наук, доцент Корякіна Ірина Вікторівна

E-mail: koriakina2021@gmail.com

Кількість годин на вивчення

	Денна навчання	форма	Заочна навчання	форма
Кредитів	5		5	
Лекційних занять	34		8	
Практичних занять	34		6	
Самостійна робота	82		132	
Форма контролю	залік		залік	

Представлений курс спрямовано на ознайомлення здобувачів ВО бакалаврського рівня із особливостями етики і психології педагогічного спілкування вихователя закладу дошкільної освіти з різними учасниками освітнього процесу, а також формування у майбутніх бакалаврів компетентностей, необхідних для забезпечення якості освіти в ЗДО та гуманізації спілкування в суспільстві загалом.

Мета курсу – підготувати майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до вироблення такого стилю професійного спілкування з різними учасниками освітнього процесу, який сприятиме не лише ефективному його здійсненню, але й гуманізації спілкування у сучасному суспільстві загалом.

Завдання навчального курсу:

- забезпечення майбутніх фахівців знаннями і компетентностями, необхідними для здійснення професійного спілкування із різними учасниками освітнього процесу в ЗДО;

- опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з урахуванням вимог до вихователя закладу дошкільної освіти;

- сприяти підвищенню рівня культури спілкування майбутніх педагогів між собою та зі споживачами їх освітніх послуг;

- розвивати у здобувачів освіти уміння слухати, висловлювати свою думку, бути спостережливим, об'єктивним, доброзичливим, чесним, чуйним, активним, творчим, розбиратися в людях та орієнтуватися в ситуації спілкування;

- формування мотивації щодо постійного самовдосконалення і саморозвитку професіонала, здатного грамотно будувати комунікацію.

Місце у структурно-логічній схемі. Після вивчення ОК: Українська мова за

професійним спрямуванням, Філософія, Психологія загальна, Психологія дитяча, Педагогіка (дошкільна) зі вступом до спеціальності, Культура мовлення та виразне читання з дитячою літературою.

Вивчення ОК дозволить студентам опанувати компетентності і програмні результати навчання, передбачені ОПП підготовки бакалавра, стандартом вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та Професійним стандартом «Вихователь закладу дошкільної освіти», а саме:

Професійні компетентності та програмні результати навчання, якими оволодівають бакалаври після вивчення навчальної дисципліни зазначено у табл. 1

Таблиця 1

Загальні компетентності	
КЗ-1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
КЗ-2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
КЗ-3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
КЗ-4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
КЗ-5	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
КЗ-6	Здатність до міжособистісної взаємодії.
КЗ-7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
КЗ-8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, швидко і гнучко реагувати на зміни, виявляти самостійність.
Спеціальні (фахові компетентності)	
КС-1	Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.
КС-18	Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.
КС-19	Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.
КС-20	Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.
Програмні результати навчання	
ПР 5	Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.
ПР 16	Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.
ПР 17	Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

Організація навчання.

Основними формами навчальної роботи викладача і студентів є: лекції, практичні, самостійна робота студентів, консультації.

Під час проведення **лекційних занять** розглядаються теоретичні питання кожної конкретної теми. При підготовці до таких занять студенти опрацьовують науково-методичну літературу, фахову періодику та першоджерела, встановлюють міжпредметні зв'язки, набуваючи науково-теоретичних знань.

На **практичних заняттях** формуються знання і компетентності, необхідні для здійснення професійного спілкування із різними учасниками освітнього процесу в ЗДО, уміння вирішувати професійні завдання з урахуванням вимог до вихователя закладу дошкільної освіти, висловлювати свою думку, бути спостережливим, об'єктивним, доброзичливим, чесним, чуйним, активним, творчим, орієнтуватися в ситуації спілкування; підвищується рівень культури спілкування майбутніх педагогів між собою.

Самостійна робота студентів (вивчення літератури, виконання творчих завдань, підготовка інформаційних виступів, розробка вправ і рекомендацій і т.д.) спрямована на поглиблене вивчення програмового матеріалу, його критичний аналіз та адаптацію відповідно до власного досвіду і можливостей, вироблення умінь педагогічного спілкування з різними учасниками освітнього процесу в ЗДО на основі загальнолюдської та професійної моралі. Контроль за самостійною роботою здійснюється в усіх формах аудиторних занять та в процесі індивідуальної роботи зі студентами.

Особливості опанування освітнього компоненту під час дистанційної форми навчання

Лекція у форматі он-лайн передбачає, що здобувачі отримують інформацію лекційного матеріалу через засоби телекомунікаційного зв'язку у синхронному режимі за допомогою Інтернет ресурсу Zoom (здобувачі отримують інформацію від лектора, з можливістю ставити йому запитання в реальному часі, або у вигляді проблемного обговорення. Лекційний матеріал тем курсу розміщений на платформі «Google classroom» та доступний для здобувачів.

Практичне заняття у дистанційному режимі може відбуватися у режимі відео-конференцій із використанням інтернет ресурсу Zoom та за допомогою платформи «Google classroom». Під час проведення практичних занять у дистанційному режимі комунікація між здобувачами та лектором передбачатиме обговорення теми, проблемного питання, проведення дискусії тощо.

Організація *самостійної роботи в умовах дистанційної освіти* здійснюється із використанням інтернет ресурсу Zoom та за допомогою платформи «Google classroom», де представлений перелік завдань.

Методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, бесіда); наочні (схеми, використання художніх творів, презентація); практико-теоретичні (вправи у техніках образотворення, експериментування із зображувальними матеріалами, творчі завдання, моделювання); стимулювання навчальної діяльності (розв'язання проблемних ситуацій, аналіз конспектів); методи контролю і самоконтролю (усний і письмовий контроль).

Технічне і програмне забезпечення/обладнання, наочність: технічне (комп'ютер, проектор); програмне (Zoom, Microsoft Word, Microsoft Power Point).

Здобувач вищої освіти має право на визнання результатів навчання (умінь, компетентностей) у неформальній освіті, які поширюються на нормативні та вибіркові компоненти, що за тематикою та змістом відповідають як навчальній дисципліні загалом, так і її окремим розділам, темам, індивідуальним завданням, які передбачені робочою програмою (силабусом) навчальної дисципліни (Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті <http://gnpu.edu.ua/images/dokumenty/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%BD%D0%B5%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%83%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%83.pdf>)

Основні поняття курсу: етика, мораль, моральність, моральна свідомість, моральна діяльність, моральні відносини, етичні норми, моральний кодекс, етикет,

педагогічна етика, педагогічний етикет, спілкування, педагогічне спілкування, комунікабельність міжособистісна взаємодія, соціальна перцепція, стиль спілкування.

Теми лекцій	
1	<p style="text-align: center;">Предмет і завдання курсу «Етика та психологія педагогічного спілкування вихователя ЗДО» (2 год.)</p> <p>Основні поняття педагогічної етики та психології професійного спілкування вихователя ЗДО. Предмет вивчення педагогічної етики та психології професійного спілкування вихователя ЗДО. Структура педагогічної етики та психології професійного спілкування вихователя ЗДО. Завдання етики та психології педагогічного спілкування вихователя ЗДО. Зв'язок етики та психології педагогічного спілкування вихователя ЗДО з іншими науками. Історія та умови виникнення педагогічної етики та психології професійного спілкування педагога.</p>
2	<p style="text-align: center;">Професійна етика вихователя закладу дошкільної освіти (4 год./2 год.)</p> <p>Поняття педагогічної етики вихователя ЗДО та її значення для його професійної діяльності. Об'єкти вивчення професійної етики вихователя ЗДО. Етичні норми як регулятор стосунків у професійній діяльності вихователя ЗДО. Етика, мораль, моральність з точки зору педагогічної діяльності. Компоненти педагогічної етики вихователя: моральна свідомість, моральна діяльність, моральні відносини. Педагогічна мораль та її функції. Морально-професійні кодекси та їх функції в роботі вихователя ЗДО. Моральний образ вихователя ЗДО.</p>
3	<p style="text-align: center;">Професійний етикет вихователя ЗДО (2 год.)</p> <p>Поняття етикету та педагогічного етикету. Функції та складові професійного етикету вихователя ЗДО. Мовленнєвий етикет вихователя як засіб його професійної діяльності. Шляхи вдосконалення професійного етикету вихователя ЗДО.</p>
4	<p style="text-align: center;">Спілкування як людська потреба, взаємодія, розуміння та сприйняття один одного (2 год.)</p> <p>Розвиток спілкування людини в онтогенезі. Спілкування як людська потреба. Стратегії і тактики спілкування. Типи комунікабельності людей. Теорії міжособистісної взаємодії. Різновиди міжособистісних контактів і взаємодії. Психологічний вплив у спілкуванні. Характеристика соціальної перцепції. Ефекти соціальної перцепції.</p>
5	<p style="text-align: center;">Педагогічне спілкування як професійно-етичний феномен діяльності вихователя ЗДО (4 год./2 год.)</p> <p>Поняття та сутність педагогічного спілкування вихователя ЗДО. Види і стилі педагогічного спілкування та особливості їх прояву в професійній діяльності вихователя ЗДО. Функції педагогічного спілкування вихователя ЗДО. Моделі педагогічного спілкування. Рівні педагогічного спілкування. Етапи організації педагогічного спілкування. Форми педагогічного спілкування. Засоби та умови ефективного педагогічного спілкування вихователя ЗДО. Правила педагогічного спілкування.</p>
6	<p style="text-align: center;">Особливості спілкування вихователя ЗДО з цільовою аудиторією вперше (4 год.)</p> <p>Поняття цільової аудиторії вихователя ЗДО та її сегменти. Вимоги цільової аудиторії до особистості вихователя ЗДО. Значення ефектів ореолу, плацебо та психологічних бар'єрів під час установлення спілкування вихователя зі споживачами його освітніх послуг. Іміджформуюча інформація та її типи. Канали передачі іміджформуючої інформації. Стратегія самопрезентації вихователя в ситуації першого знайомства з дошкільниками, їх батьками, колегами.</p>
7	<p style="text-align: center;">Організація вербального спілкування вихователя ЗДО (2 год./2 год.)</p> <p>Поняття вербального спілкування вихователя ЗДО та його основні ознаки. Види та форми мови, що використовує педагог. Складові умінь вербальної взаємодії</p>

	вихователя ЗДО. Значення слухання в процесі професійного спілкування вихователя ЗДО. Сутність рефлексивного і нереклексивного слухання. Правила спілкування вихователя по телефону.
8	Сутність та значення невербального спілкування вихователя ЗДО у його професійній діяльності (2 год.) Поняття невербальної комунікації та її особливості. Кінестичні особливості невербального спілкування вихователя ЗДО: пантоміміка і пози, жести, міміка. Проксемічні особливості невербального спілкування вихователя ЗДО. Значення такесики та візуального контакту в професійному спілкуванні вихователя ЗДО.
9	Технологія публічного виступу в професійній діяльності вихователя ЗДО (2 год.) Підготовка до публічного виступу як умова його результативності. Структурні елементи публічного виступу та їх композиція. Техніка та психотехніка вихователя-оратора під час публічного виступу. Особливості утримання уваги слухачів. Особливості психотехніки оратора на лекції. Врахування особливостей слухачів під час публічного виступу. Психотехніка саморегуляції оратора. Типові помилки при публічних виступах вихователів.
10	Бар'єри та труднощі в педагогічному спілкуванні вихователя ЗДО (2 год./2 год.) Труднощі, що виникають у процесі спілкування педагога з різними учасниками освітнього процесу в ЗДО. Комунікативні бар'єри: сутність та шляхи подолання. Маніпуляції в професійному спілкуванні вихователя: їх сутність та причини.
11	Конфлікти у професійній діяльності вихователя ЗДО та шляхи їх вирішення (4 год./2 год.) Психологічний мікроклімат в колективі ЗДО та його значення. Поняття конфлікту та його складові елементи. Типи конфліктів, що виникають у професійній діяльності вихователя ЗДО. Функції конфліктів. Динаміка та стадії розвитку конфлікту. Особливості поведінки вихователя в конфліктних ситуаціях. Технології виходу з конфлікту.
12	Вивчення передового педагогічного досвіду – шлях до педагогічної майстерності (2 год.) Науково-методичні положення процесу вивчення і узагальнення передового педагогічного досвіду. Діагностика психологічної готовності здобувача освіти до опанування нового в професійній діяльності. Передовий педагогічний досвід вихователя-майстра (картка вивчення передового педагогічного досвіду).
Теми практичних робіт	
1	Професійна етика вихователя закладу дошкільної освіти (4 год./ 2 год.)
2	Професійний етикет в роботі вихователя ЗДО (2 год.)
3	Спілкування як людська потреба, взаємодія, розуміння та сприйняття один одного (2 год.)
4	Педагогічне спілкування вихователя ЗДО (4 год.)
5	Особливості спілкування вихователя ЗДО з цільовою аудиторією вперше (2 год.)
6	Організація вербального спілкування вихователя ЗДО (2 год./1 год.)
7	Сутність та значення невербального спілкування вихователя ЗДО у його професійній діяльності (2 год./1 год.)
8	Технологія публічного виступу в професійній діяльності вихователя ЗДО (2 год.)
9	Бар'єри та труднощі в педагогічному спілкуванні вихователя ЗДО (2 год./ 2 год.)
10	Конфлікти у професійній діяльності вихователя ЗДО та шляхи їх вирішення (4 год./2 год.)
11	Вивчення передового педагогічного досвіду – шлях до педагогічної

Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни. Зокрема, самостійна робота студентів із зазначеного курсу передбачає:

- 1) оформлення глосарію;
- 2) написання повідомлень на пропоновані теми;
- 3) аналітичні завдання;
- 4) добір завдань для розвитку вмінь використання правил етикету в професійній діяльності вихователя;
- 5) розроблення практичних рекомендацій для вихователів щодо встановлення контакту і подальшого спілкування з різними учасниками освітнього процесу ЗДО.

Перелік питань до підсумкового контролю із дисципліни

«Етика та психологія педагогічного спілкування вихователя ЗДО» (залік)

1. Основні поняття педагогічної етики та психології професійного спілкування вихователя ЗДО.
2. Предмет вивчення педагогічної етики та психології професійного спілкування вихователя ЗДО.
3. Структура педагогічної етики та психології професійного спілкування вихователя ЗДО.
4. Завдання етики та психології педагогічного спілкування вихователя ЗДО.
5. Зв'язок етики та психології педагогічного спілкування вихователя ЗДО з іншими науками.
6. Історія та умови виникнення педагогічної етики та психології професійного спілкування педагога.
7. Поняття цільової аудиторії вихователя ЗДО та її сегменти.
8. Поняття педагогічної етики вихователя ЗДО.
9. Значення педагогічної етики вихователя ЗДО для його професійної діяльності.
10. Об'єкти вивчення професійної етики вихователя ЗДО.
11. Етичні норми як регулятор стосунків у професійній діяльності вихователя ЗДО.
12. Етика, мораль, моральність з точки зору педагогічної діяльності.
13. Моральна свідомість як компонент педагогічної етики вихователя ЗДО.
14. Моральна діяльність як компонент педагогічної етики вихователя ЗДО.
15. Моральні відносини як компонент педагогічної етики вихователя ЗДО.
16. Педагогічна мораль та її функції.
17. Добро і зло в професійній діяльності вихователя ЗДО.
18. Морально-професійні кодекси вихователя ЗДО та їх функції.
19. Моральний образ вихователя ЗДО.
20. Поняття етикету та педагогічного етикету.
21. Функції професійного етикету вихователя ЗДО.
22. Структурні елементи професійного етикету вихователя ЗДО.
23. Мовленнєвий етикет вихователя ЗДО як засіб його професійної діяльності.
24. Шляхи вдосконалення професійного етикету вихователя ЗДО.
25. Розвиток спілкування людини в онтогенезі.
26. Спілкування як людська потреба.
27. Стратегії спілкування.
28. Тактики спілкування.
29. Типи комунікабельності людей.
30. Теорії міжособистісної взаємодії.
31. Різновиди міжособистісних контактів і взаємодії.
32. Психологічний вплив у спілкуванні.

33. Характеристика соціальної перцепції.
34. Ефекти соціальної перцепції.
35. Поняття та сутність педагогічного спілкування вихователя ЗДО.
36. Види педагогічного спілкування та особливості їх прояву в професійній діяльності вихователя ЗДО.
37. Стили педагогічного спілкування та особливості їх прояву в професійній діяльності вихователя ЗДО
38. Функції педагогічного спілкування вихователя ЗДО.
39. Моделі педагогічного спілкування.
40. Рівні педагогічного спілкування.
41. Етапи організації педагогічного спілкування.
42. Форми педагогічного спілкування.
43. Засоби ефективного педагогічного спілкування вихователя ЗДО.
44. Умови ефективного педагогічного спілкування вихователя ЗДО.
45. Правила педагогічного спілкування.
46. Вимоги цільової аудиторії до особистості вихователя ЗДО.
47. Значення ефекту ореолу під час установалення спілкування вихователя ЗДО зі споживачами його освітніх послуг.
48. Значення ефекту плацебо під час установалення спілкування вихователя ЗДО зі споживачами його освітніх послуг.
49. Значення психологічних бар'єрів під час установалення спілкування вихователя ЗДО зі споживачами його освітніх послуг.
50. Іміджформуюча інформація та її типи.
51. Канали передачі іміджформуючої інформації.
52. Стратегія самопрезентації вихователя ЗДО в ситуації першого знайомства з дошкільниками.
53. Стратегія самопрезентації вихователя ЗДО в ситуації першого знайомства з батьками вихованців.
54. Стратегія самопрезентації вихователя ЗДО в ситуації першого знайомства з колегами.
55. Стратегія самопрезентації вихователя ЗДО в ситуації першого знайомства з керівництвом ЗДО.
56. Поняття вербального спілкування вихователя ЗДО та його основні ознаки.
57. Види та форми мови, що використовує педагог.
58. Складові уміння вербальної взаємодії вихователя ЗДО.
59. Значення слухання в процесі професійного спілкування вихователя ЗДО.
60. Сутність рефлексивного слухання.
61. Сутність нереклексивного слухання.
62. Правила спілкування вихователя по телефону.
63. Правила спілкування вихователя ЗДО в індивідуальних і колективних формах співпраці зі споживачами його освітніх послуг.
64. Поняття невербальної комунікації та її особливості.
65. Кінесичні особливості невербального спілкування вихователя ЗДО: пантоміміка і пози, жести, міміка.
66. Проксемічні особливості невербального спілкування вихователя ЗДО.
67. Значення такесики в професійному спілкуванні вихователя ЗДО.
68. Значення візуального контакту в професійному спілкуванні вихователя ЗДО.
69. Підготовка до публічного виступу як умова його результативності.
70. Структурні елементи публічного виступу та їх композиція.
71. Техніка та психотехніка вихователя-оратора під час публічного виступу.
72. Особливості утримання уваги слухачів.
73. Особливості психотехніки оратора на лекції.
74. Врахування особливостей слухачів під час публічного виступу.

75. Психотехніка саморегуляції оратора.
76. Типові помилки при публічних виступах вихователів.
77. Труднощі, що виникають у процесі спілкування педагога з різними учасниками освітнього процесу в ЗДО.
78. Комунікативні бар'єри та їх сутність.
79. Шляхи подолання комунікативних бар'єрів.
80. Маніпуляції в професійному спілкуванні вихователя ЗДО та їх сутність.
81. Причини маніпуляцій в професійному спілкуванні вихователя ЗДО.
82. Шляхи попередження і подолання маніпуляції в професійному спілкуванні вихователя ЗДО.
83. Психологічний мікроклімат в колективі ЗДО та його значення.
84. Поняття конфлікту та його складові елементи.
85. Типи конфліктів, що виникають у професійній діяльності вихователя ЗДО.
86. Функції конфліктів.
87. Динаміка та стадії розвитку конфлікту.
88. Особливості поведінки вихователя ЗДО в конфліктних ситуаціях.
89. Технології виходу з конфлікту.
90. Способи попередження конфліктів у професійній діяльності вихователя ЗДО.

**Система оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти
(критерії оцінювання та шкала оцінювання) з дисципліни
«Етика та психологія педагогічного спілкування вихователя ЗДО»**

Таблиця 1

**Відповідність шкал оцінювання та критеріїв визначення рівнів навчальних
досягнень здобувачів освіти**

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS	Рівні навчальних досягнень студентів
90-100	A	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями
82-89	B	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження
74-81	C	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками
64-73	D	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками
60-63	E	Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижчим за середній
35-59	FX	Низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни
1-34	F	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни

1. Максимальний бал за кожне практичне заняття та виконану самостійну роботу для студентів денної форми навчання – 6 балів. Максимальний бал за модульний контроль – 8 балів. Приклад розподілу балів для студентів денної форми навчання у межах дисципліни

«Етика та психологія педагогічного спілкування вихователя ЗДО», з якої передбачено форму підсумкового контролю – **залік**, продемонстровано в табл. 2.

Таблиця 2

Розподіл балів у межах навчальної дисципліни «Етика та психологія педагогічного спілкування вихователя ЗДО» (денна форма навчання)

Практичні заняття та самостійна робота													
Максимальна кількість балів – 84													
ПЗ №1	ПЗ №2	ПЗ №3	ПЗ №4	ПЗ №5	ПЗ №6	ПЗ №7	ПЗ №8	ПЗ №9	ПЗ №10	ПЗ №11	ПЗ №12	ПЗ №13	ПЗ №14
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Модульний контроль Максимальна кількість балів – 16										Форма семестрової атестації – залік			
МК №1					МК №2					Максимальна кількість балів – 0			
8					8								

2. Максимальний бал за кожне практичне заняття та виконану самостійну роботу для студентів заочної форми навчання – 7/5 балів. Максимальний бал за модульний контроль – 11 балів. Приклад розподілу балів для студентів заочної форми навчання у межах дисципліни «Етика та психологія педагогічного спілкування вихователя ЗДО», з якої передбачено форму підсумкового контролю – **залік**, продемонстровано в табл. 3.

Таблиця 3.

Розподіл балів у межах навчальної дисципліни «Етика та психологія педагогічного спілкування вихователя ЗДО» (заочна форма навчання)

Практичні заняття та самостійна робота Максимальна кількість балів – 28				Самостійна робота Максимальна кількість балів – 50							Модульний контроль Максимальна кількість балів – 22		Форма семестрової атестації – залік
ПЗ №1	ПЗ №2	ПЗ №3	ПЗ №4	Тема №5	Тема №6	Тема №7	Тема №8	Тема №9	Тема №...	Тема №14	МК №1	МК №2	Максимальна кількість балів – 0
7	7	7	7	5	5	5	5	5	5	5	11	11	

Якщо студент отримує загальний бал з навчальної дисципліни не менше 60 балів, то, за згодою студента, він може бути зарахований як підсумковий семестровий бал з навчальної дисципліни (залік).

3. Визначення підсумкової оцінки за шкалою ECTS подано в таблиці 4:

Таблиця 4.

Критерії оцінювання знань студентів з дисципліни «Етика та психологія педагогічного спілкування вихователя ЗДО»

Оцінка ECTS / Сума балів за 100 бальною шкалою	Бали за накопичувальною системою за практичні заняття для студентів	Бали за накопичувальною системою за практичні заняття та самостійну	Рівні навчальних досягнень студентів

	денної форми	роботу для студентів заочної форми		
A / 90-100	6	7 / 5	Високий рівень	<p><i>Високий рівень</i> володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями, зокрема студент:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дає правильні, точні, повні ґрунтовні відповіді, підкріплені прикладами і презентацією власної позиції; - демонструє високий рівень знань в обсязі навчальної програми з курсу, які отримав, користуючись основною і допоміжною літературою; - користується сучасною науковою термінологією; - грамотно розв'язує запропоновані завдання; - творчо підходить до виконання завдань; - орієнтується у системі основних понять, науково правильно їх тлумачить, - вичерпно розкриває актуальні питання курсу, пов'язує їх із суміжними дисциплінами; - володіє сучасними стратегіями і технологіями професійного спілкування вихователя; - дотримується високої культури усного і писемного професійного мовлення; - дотримується конгруентності у використанні вербальних і невербальних засобів комунікації; - дотримується правил педагогічної етики в спілкуванні з викладачем і колегами-студентами; - виконує усі завдання самостійної роботи вчасно і якісно.
B / 82-89	5	6 / 4	Достатній рівень	<p><i>Достатній рівень</i> оволодіння знаннями, навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження, зокрема студент:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дає відповіді на питання курсу недостатньо повні, але змістовні, підкріплені прикладами і власними судженнями; - добре володіє теоретичними знаннями з дисципліни, які отримав із основної літератури і деяких додаткових видань; - орієнтується в системі основних понять, але припускається поодиноких несуттєвих помилок у їх тлумаченні; - розкриває окремі актуальні питання з курсу, пов'язує їх із суміжними дисциплінами; - під час виконання завдань практичного характеру, допускає несуттєві помилки; - володіє культурою усного і писемного мовлення; - не дотримується конгруентності у використанні вербальних і невербальних засобів комунікації; - намагається дотримуватися правил педагогічної етики в спілкуванні з викладачем і колегами-студентами; - виконав не менше як $\frac{3}{4}$ завдань самостійної та індивідуальної роботи.

С / 74-81	4	5 / 3	Середньо-достатній рівень	<p>Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками, зокрема студент:</p> <ul style="list-style-type: none"> - добре володіє теоретичними знаннями з дисципліни, які отримав із основної літератури; - орієнтується в системі основних понять, але припускається поодиноких несуттєвих помилок у їх тлумаченні; - під час виконання завдань практичного характеру, допускає несуттєві помилки; - володіє культурою усного і писемного мовлення; - не дотримується конгруентності у використанні вербальних і невербальних засобів комунікації; - намагається дотримуватися правил педагогічної етики в спілкуванні з викладачем і колегами-студентами; - виконав не менше як 2/3 завдань самостійної та індивідуальної роботи.
D / 64-73	3	4 / 2,5	Середній рівень	<p>Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками, зокрема студент:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідає на основні питання курсу недостатньо повно; - презентує незнання матеріалу з основних тем дисципліни, або його поверхове викладення; - ключові питання розкриває неповно, в основному презентує матеріал основного посібника або ж конспект лекції; - помиляється у визначенні базових понять; - не знайомий із сучасними правилами етикету та стратегіями і технологіями побудови професійного спілкування вихователя ЗДО; - не наводить прикладів; - допускає суттєві помилки у розв'язанні конкретних практичних завдань; - відсутній творчий підхід у вирішенні завдань із курсу; - не виконує більш як половини завдань самостійної та індивідуальної роботи.
E / 60-63	2	3 / 2	Нижче за середній рівень	<p>Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижче середнього, зокрема студент:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідає на основні питання курсу недостатньо повно; - презентує незнання матеріалу з основних тем дисципліни, або його поверхове викладення; - ключові питання розкриває неповно, в основному презентує матеріал конспекту лекції; - помиляється у визначенні базових понять; - не знайомий із сучасними правилами етикету та стратегіями і технологіями побудови професійного спілкування вихователя ЗДО; - не наводить прикладів; - допускає суттєві помилки у розв'язанні конкретних практичних завдань; - відсутній творчий підхід у вирішенні завдань із курсу; - володіє низькою культурою усного і писемного мовлення; - не дотримується конгруентності у використанні вербальних і невербальних засобів комунікації; - не виконує більш як половини завдань самостійної та індивідуальної роботи.

FX / 35-59	1,5 / 1,5	2 / 1,5	Низький рівень	<p><i>Низький рівень</i> володіння навчальним матеріалом, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - студент демонструє поверхове викладення теоретичного матеріалу з дисципліни; - ключові питання розкриває неповно, користується при цьому інформацією з конспекту; - помиляється у визначенні основних понять, а більшості визначень не знає; - не знайомий із основними правилами етикету та спілкування; - не знає основні вимоги, що висуваються ціловою аудиторією до вихователя; - відсутній творчий підхід у вирішенні практичних завдань із дисципліни; - володіє низькою культурою усного та письмового мовлення; - не виконує більш як половини завдань самостійної роботи; - виявляє незнання більшої частини матеріалу питання чи конкретної теми в цілому; - непослідовно викладає теоретичний матеріал, не наводить потрібних прикладів, допускає багато помилок.
F / 1-34	1 / 1	1 / 1		<p>Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни: студент володіє низькою культурою усного мовлення; не наводить прикладів; не виконує більш як половини завдань самостійної роботи; виявляє незнання більшої частини матеріалу питання чи конкретної теми в цілому з курсу</p>

**Критерії оцінювання знань студентів денної /заочної форми навчання
під час модульного контролю з дисципліни
«Етика та психологія педагогічного спілкування вихователя ЗДО»**

Модульний контроль проводиться у вигляді модульної контрольної роботи.

Оцінка ECTS/	Бали за 100-бальною системою	Бали за накопичувальною системою (д.ф./з.ф.)	Кількість правильних відповідей
A	90-100	7-8/11	23-25
B	82-89	6/9-10	21-22
C	74-81	5/7-8	19-20
D	64-73	4/5-6	16-18
E	60-63	3/3-4	15
FX	35-59	2/ 2	9-14
F	1-34	1/1	1-8

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література

1. Гарькавець С. О., Волченко Л. П. Конфлікти в освітньому середовищі: діагностика та практика вирішення: навчально-методичний посібник. Харків : Друкарня Мадрид, 2020. 91 с.
2. Гарькавець С. О., Волченко Л. П. Спілкування в педагогічному процесі: навчальний посібник. Житомир : ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”», 2021. 100 с.
3. Марєєва Т. В. Підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до створення позитивного професійного іміджу: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Глухівський НПУ ім. О.Довженка. Глухів, 2017. 354 с.

Додаткова література

1. Гарькавець С. О. Соціальні конфлікти: словник-довідник. Северодонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020. 120 с.
2. Дуткевич Т. Дошкільна психологія. Київ: Центр навчальної літератури. 2021. 392 с.
3. Євдокимова Н. О., Зливков В. Л., Лукомська С. О. Дорога змін: ефективне спілкування у кризових умовах життя. Миколаїв: Іліон, 2016. 180 с.
4. Корякіна І. В. Вільний вибір диференційованих завдань як критерій відповідальності в процесі самостійної роботи студентів на заняттях різних типів у вищих навчальних закладах. *Соціальні проблеми сучасної молоді: український та світовий досвід вирішення*: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Глухів, 12-13 травня 2016 р.). Глухів. 2016. С. 238–241.
5. Корякіна І. В., Савченко І. Д. Форми взаємодії дошкільного навчального закладу з сім'єю з виховання гуманного ставлення до навколишнього світу у дітей старшого дошкільного віку. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки*. Чернігів, 2014. Вип. 120. С. 139–142.
6. Пихтіна Н. П. Основи педагогічної техніки: тексти лекцій для спеціальності «Дошкільна освіта» денної та заочної форм навчання. Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2012. 125 с.
7. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Педагогічна психологія: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 168 с.
8. Щотка О. П., Бойправ М. Д., Пісоцький В. П., Пісоцький О. П. Педагогічна психологія: Практикум: Навчально-методичний посібник. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М.Гоголя, 2009. 225с.

Інтернет-ресурси

1. Єфименко Л. Теоретичні аспекти організації педагогічного спілкування майбутнього фахівця дошкільної освіти. *International Science Journal of Education & Linguistics* 2022; 1(3): 131-140. URL: <file:///C:/Users/admin/Downloads/j.isjel.20220103.13.pdf> (дата звернення: 26.08.2024).
2. Мельничук Л.Б. Педагогічна етика вихователя закладу дошкільної освіти та протидія булінгу : навчально-методичний посібник для студентів педагогічного факультету спеціальності 012 «Дошкільна освіта». Рівне : Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. акад. Степана Дем'янчука, 2021. 92 с. URL: <http://surl.li/bygdpi> (дата звернення: 26.08.2024).
3. Прищак М. Д., Лесько О. Й. Етика та психологія ділових відносин. URL: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/icgn/12lesko_etika_ta_psihologiya_dilovih_vidnosin/index.html (дата звернення: 26.08.2024).
4. Професійна етика. URL: <http://pe.ptngu.com/10.html> (дата звернення: 26.08.2024).